

NORGES KOMMUNISTISKE PARTI

Sekretariatet

Til Kommunal- og moderniseringsdepartementet,
Postboks 8129, Dep,
0032 Oslo,

Merket sak 14/3186.

Fjern valglovens § 6-3. Antall underskrifter på listeforslaget.

Norges Kommunistiske Parti (NKP), oppfordrer departementet til å endre dagens valglov, som tvinger småpartier til å samle underskrifter i forkant av hvert eneste valg, i hvert fylke og hver kommune. Dagens valglov er gunstig for og favoriserer de store partiene.

Norges Kommunistiske Parti (NKP) er et av landets eldste partier, og ble stiftet i 1923. Vi har deltatt i landets valg og politiske debatt i over 90 år. Partiet har også sittet i Gerhardsens først samlingsregjering, noe som resulterte i at Norge fikk sin aller første kvinnelige statsråd: Kirsten Hansteen, fra NKP.

I valglovens formålsbestemmelse står det at ”Formålet med loven er å legge forholdene til rette slik at borgerne ved frie, direkte og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til Stortinget, fylkesting og kommunestyre.”

Dagens valglov krever i § 6-3 at partier som får under 500 stemmer i hvert fylke, eller 5000 stemmer på landsbasis, må samle underskrifter i hver kommune hvor de ønsker å delta i kommunevalg, og i hvert fylke for fylkestings- eller Stortingsvalg. NKP ønsker at departementet gjennom valgloven ikke stiller dette kravet, og fjerner § 6-3. Ellers innfrir ikke valgloven sin egen formålbestemmelse.

Den nåværende ordning fører til at mange små, men viktige, partier får en uforholdsmessig byrde i forkant av hvert valg. Tiden som store partier kan disponere fritt - til å videreutvikle sin politikk eller forberede valgkampen - må vi bruke til å samle underskrifter. Dette er uheldig for et land som ønsker å stå i spissen for demokrati og valgfrihet.

Det er en økning av blanke stemmer ved valg i Norge. Disse blanke stemmene representerer mennesker med overbevisninger som ikke får komme til uttrykk, da deres alternativ og parti ikke får lov til å delta i norske

NORGES KOMMUNISTISKE PARTI

Sekretariatet

---

valg på like vilkår. Disse velgernes syn blir ikke gitt mulighet til å presenteres som valgalternativ over hele landet.

Slik valgloven er utformet i dag har departementet bidratt til å kneble størrelsen på partiet vårt. Å gi rom for ulike meningsytringer og samfunnssyn gjennom en likestilling av små og store partiers rett til stille til valg på like vilkår, vil det være å bidra til reelle demokratiske valg i Norge. I dag nektes stemmer fra å bli hørt, og alternative løsninger til det etablerte får ikke bli presentert. Dette blir synliggjort ved både det økende antallet blanke stemmer og den store gruppen som frastår fra å stemme i det hele tatt.

Norges Kommunistiske Parti kan ikke lengre stille lister i alle fylker, og vi får dermed ikke mandat for våre samlede stemmer på landsbasis. Vi mener at dette også fører til at borgerne ikke får et reelt tilbud om fritt valg til å velge sine representanter til Storting, fylkesting og kommunestyre, som formålet med valgloven er. Dette faktum gjør dagens valglov udemokratisk. Ved å fjerne § 6-3 utvides demokratiet.

Vi oppfordrer derfor til at valgloven slik den er i dag, endres. Alle registrerte partier bør ha lik rett til å stille til valg. Det er rimelig at et parti eller en liste må samle underskrifter for å kunne stille til valg for første gang. Men NKP er over 90 år. Når det imidlertid blir et krav om underskrifter i forkant av hvert eneste valg, i hver eneste kommune eller hvert eneste fylke, så framstår det heller som et forsøk på å hindre småpartiene, som NKP, og noen av velgerne sin delaktighet i demokratiet.

Ved Konferansen om sikkerhet og samarbeid i Europa (Conference on the Human Dimension of the CSCE) avholdt i København 5-29 June 1990 ble det lagt frem et sluttdokumentet, København-dokumentet. Via København-dokumentet forplikter Norge seg til en rekke såkalte utvidete menneskerettigheter og grunnleggende friheter. København-dokumentet anerkjenner omfanget av menneskerettighetssaker til å inkludere valg-forpliktelser. I København-dokumentet forplikter de deltagende stater og:

(7.5) - "respektere borgernes rett til å søke politisk eller offentlig kontor, individuelt eller som representanter for politiske partier eller organisasjoner, uten diskriminering";

Dette må også omfatte bestemmelsene i valglovens § 6-3, som omhandler underskrifter på listeforslag, som er en diskriminerende bestemmelse.

Norges Kommunistiske Parti vil også uttale seg om andre sider ved valgloven og høringsnotatet:

NORGES KOMMUNISTISKE PARTI

Sekretariatet

Listekandidaters adgang til å sitte i valgstyret

OSSE anbefaler at valgloven endres for å hindre listekandidater fra å inneha stillinger i valgadministrasjonen.

Valglovens § 4-1 sier om Valgstyret at: *«I hver kommune skal det være et valgstyre som velges av kommunestyret selv».*

Prop. 64 L (2010–2011) Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak) om endringer i valgloven og kommuneloven (ombudsplikten, forsegling av valgurner mv.) beskriver valgstyretsoppgaver som:

”Valgstyrene har det overordnede ansvaret for valgavviklingen på kommunalt nivå. De skal blant annet godkjenne lister til kommunestyrevalg og har ansvar for prøving og opptelling av stemmesedler og for valgoppgjøret ved kommunestyrevalg”.

OSSE uttaler at kandidater ikke kunne delta i verken stemmestyrene og valgstyrene, for å forhindre faktiske eller opplevde interessekonflikter, eller situasjoner som kan oppfattes som interessekonflikter. OSSE reiste en lignende anmodning i 2009.

Her støtter Norges Kommunistiske Parti OSSE vurderinger. Det at utvalg som valgstyret velges av kommunestyret selv, det er ikke en tilfredsstillende ordning, da majoriteten i landets kommuner består av partier og mennesker som ønsker å opprettholde dagens samfunnssystem. Det er tydelig for oss at når en gruppe har så stor mulighet til å yte overgripende påvirkning overfor en annen gruppe, i direkte motsetning til deres egne uttalte interesser, så er dette ikke i samsvar med demokratiske prinsipper.

NORGES KOMMUNISTISKE PARTI

Sekretariatet

Klagesystemet

OSSE anbefaler å la alle valgelaterte ankesaker behandles av en kompetent domstol.

Norges Kommunistiske Parti ønsker at dette innføres. Dagens ordning med riksvalegstyre, etter valglovens § 4-4, er ikke tilfredsstillende for å forsikre om at seter i riksvalegstyret ikke fylles av individer med personlige motiver og interesser som kan stå i direkte og åpen motsetning til klagers grunnleggende filosofi, ideologi og politikk. Det at Stortingets avgjørelser ved gyldigheten av valg og at departementetets avgjørelse i forbindelse med valg ikke kan overprøves via domstoler må endres for å sikre demokratiske prinsipper og rettigheter.

Individuell rett til å stille til valg

OSSE mener valgloven bør endres for å åpne for at uavhengige kandidater kan stille til valg. Det vil si uavhengig av parti/annen gruppering og uavhengig av krav til antall kandidater på listen. Norges Kommunistiske Parti støtter OSSEs vurdering.

Dagens valgordning og system bør gjennomgås og endres, slik at reelt demokratiske prosesser kan innføres. Fjern § 6-3!

Runa Evensen, leder.

Svend Haakon Jacobsen, generalsekretær.